

DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.7339173>

Accepted: 19.11.2022

Sınıf Öğretmenliğinin Eğitim ve Öğretim Sürecinin Gelişmesindeki Yöntemleri

Methods of Class Teacher in The Development of The Education and Teaching Process

Zeki BOZDOĞAN

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Yönetimi ve Denetimi,
İstanbul, zekibozdogan@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0995-4367>

Cevat AĞIRBAŞ

Anadolu Üniversitesi, Açık Öğretim Fakültesi, İlköğretim Öğretmenliği, Eskişehir
cevatagirbas@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9360-6698>

Özet

Öğretmenlik toplum açısından kutsal bir meslek olarak sayılmıştır. Öğrenim süreçleri teorik ve pratik konularla pekiştirilerek günümüz şartları altında yeni çalışmalara yol gösterici tutumlar sergilemiştir. Öğretmen ve öğrenci ilişkileri son derece önemli konular arasındadır. Sınıf öğretmenliğini eğitim ve öğretim sürecinde gelişmeleri hakkında bilgileri analiz etmekte Olup günümüzde gelişmektedir. Farklı ülkelerde eğitim sistemi teknoloji geliştikçe yeni yapılar ortaya çıkartır. Eğitim ve öğretimde bütünlük sağlama ileri zamanlarda kişinin topluma katkı sağlayacak yönleri oluşturmasında yardımcı olur. Bu sayede öğretmenlerin mesleki ve kişisel niteliklerine analiz etmek ne onları değiştirmek temel konulardan biri olmuştur. Bilgi kendini süreklilik açısından tekrarlayan ve yenilik katan konular oluşturur. Eğitim ve öğretim sürecinde aldığımız bilgiler sadece okul hayatında değil yaşamımızda da etkili fayda sağlar. Genel kültür açısından da sınıf öğretmenleri birçok alanlarda ders olarak kendini geliştirmeyi hedeflemiştir. Genel kültür sadece bir ders olarak değil yaşamımıza ve toplumsal yapımıza yeni imkânlar sağlar. Öğretmenlerin mesleki rollerinin önemi büyüktür. Gerektiği konuları kategorize ederek ve önemli yerleri bilgi becerileri sayesinde saptamaya yönelik çalışmalar yaparak kendini yeniler. Sınıf öğretmenleri lisans alanında birçok derslerden geçerek kendine en yakın hissettiği alanlarda mezun olma haklarına sahiptir. Her alan bilgisi birbirinden ayrı olarak değerlendirilir. Sistemi iyi şekilde kavramak önemli noktalardan biridir. Öğretmen öğrenciyle devamlı etkileşim halindedir, bu sayede eğitim sistemini uygulayan öğretmen öğrencisine ders anlatırken öğrencide ders hakkında yorum yapma ve analiz kabiliyetini geliştirir. Bilim ve teknolojinin gelişmesiyle toplumda büyük ölçüde etkileyerek eğitimi de paralel şekilde değiştirmeyi hedefleyen teknolojik gelişmeler

olmuştur. Toplumda öğrenmeyi sağlayan öğretmenlerin ve bilgi yönünden de öğretmenlerin yenilikçi bilgilere ihtiyacı vardır. Eğitimde başarılı olmak için o eğitimin sistemini iyi kavramak ve niteliklerini iyi bilmek gerekir. Böylece kendine ait meslek yapısı oluşturulur.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Rehber, Lider, Deneyim.

Abstract

Teaching is regarded as a sacred profession in terms of society. By reinforcing the learning processes with theoretical and practical subjects, he showed guiding attitudes to new studies under today's conditions. Teacher-student relations are among the most important issues. It analyzes information about the developments in primary school teaching in the education and training process. It is developing today. The education system in different countries creates new structures as technology develops. Providing integrity in education and training helps the person to create aspects that will contribute to society in the future. In this way, analyzing the professional and personal qualities of teachers and changing them has been one of the main issues. Knowledge creates repetitive and innovative topics in terms of continuity. The information we receive in the education and training process provides effective benefits not only in school life but also in our lives. In terms of general culture, classroom teachers aimed to improve themselves by taking lessons in many fields. General culture not only as a lesson but also provides new opportunities to our life and social structure. The professional roles of teachers are of great importance. It renews itself by categorizing the necessary subjects and by making studies to determine the important places thanks to its knowledge skills. Classroom teachers have the right to graduate in the fields they feel closest to by passing many courses in the undergraduate field. Each field knowledge is evaluated separately from each other. A good understanding of the system is one of the important points. The teacher is in constant interaction with the student, so the teacher who implements the education system improves the student's ability to interpret and analyze the lesson while teaching the student. With the development of science and technology, there have been technological developments that aim to change education in a parallel way by affecting the society to a great extent. Teachers who provide learning in society and teachers need innovative information in terms of knowledge. In order to be successful in education, it is necessary to understand the system of that education well and to know its qualifications well. Thus, its own professional structure is created.

Keywords: Teacher, Guide, Leader, Experience.

1. GİRİŞ

Günümüzde bilgi teknolojiyle buluşarak bugünün dünyasına ışık tutar. Farklı ülkelerin de teknolojiyle buluşarak yeni bir bilgi birikimi oluşturur. Var olan bilginin teknolojik sistemden de harmanlanarak topluma katkı sağlayacak şekillerde ortaya çıkar. Örneğin herhangi bir konu hakkında araştırma yaparken önce veri bilgileri toplanır. Örneğin sınıf öğretmeni öğrencilere ödev verirken önce bu konu hakkında bilgilerin toplanması için kısaca konu hakkında yöntemler sunar. Öğrenci de öğretmenin yöntemlerini kullanarak bilgi çeşitlerini arttırıp farklı yorumlarla ödevini yapmış. Örnekte de bahsedildiği gibi bilginin genişlemesi için doğru ve sistematik şekilde ilerlemek gerekir. Dünyamızda teknolojinin gelişmesiyle gün geçtikçe insan nüfusunun artması son yıllarda farklı eğitim noktalarına yatırımlar hızlanmıştır. Süreç içerisinde eğitim ve öğretimde

yeni farklılıklar kazanması için çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Sınıf öğretmenliği basit meslek gibi gözükmese de topluma dinamik birey yetiştirmek için önemli meslek grubunda yer alır. Bu sayede toplumda kendini araştırın, sorgulayan, dinamik düşünen bireylerle günümüze yeni nesil sistemler geliştirilebilir. Önemli olan bilginin doğru kullanarak ve bu bilgi hakkında bağlantılar kurup üretmeye amaçlamak gerekir. Öğretmen ve öğrenci ilişkisi de doğru olduğu zaman doğanın kuralları yön verebilir. Araştırmaya yönelik çalışmaların yapılması kişinin evrensel bir boyut kazanmasına yardımcı olur. Daha önceden araştırdığı konu hakkında yorum yapabilme yeteneği kazandırır. Eğitim ve öğretim okul hayatına değil toplumun her köşesinde etkili sonuçlar oluşturur. Önemli olan hedefleri belirli olmasını sağlayarak öğrenciler daha aktif şekilde kendini ifade edebilme yeteneğini kazandırmak gerekir. Öğretmenler de öğrencilerin gözünden görerek farklı bakış açılarıyla yani sistemler geliştirmeyi hedeflemiştir. Bu hedefler sonucu analizleri sağlam bir şekilde gerçekleştirmek ve çözüm odaklı öğrenim sağlamak kişilere güven aşılır. Öğretme öğreticinin kılavuzu gibi yön verici davranışları değişmeye yönelik temeller sağlar. Öğrenim temelleri bilgi ve beceri kazanmaya yönelik etkinlikler sağlar. Eğitimde okulun planlı şekilde yürütülme kısmı bir araç görevi niteliği taşır. Bu sayede kişinin analiz kavramı gelişir. Toplum açısından da ve çevre açısından önemli yere sahip imkânlar sunar. Öğrenciler araştırmaya yönelik sonuçlarla başarılı ve etkin dinleme sonucu bilimsel yöntemlerle kendi düzeylerinin üstüne çıkarmak hedeflenmiştir. Kişi kendini ile yarışı çözüm odaklı olması sağlanmış ve bu süreçte içerisinde becerileri geliştirmeyi hedeflemiştir. Kişi birçok davranışını bilgiler sayesinde kazanır. Okul hayatında da sınıf öğretmenleri öğrencileri bilgileri yorumla atarak analiz becerisini geliştirme hedefler. Öğretim süreci de planlanması, uygulanması, değerlendirmesi gibi aşamaları içinde bulundurur. Eğitimlerde içerik kısmının çeşitlendirerek öğrenciye beceri kazandırmayı amaçlamıştır. Öğrenilen bu davranışlar sayesinde yeni davranışlara yol açarak kişilerin etkinliği artırılmıştır. Öğretmenlerin öğrencileri eğitim amaçları şeklinde yönlendirerek bu amaçlar doğrultusunda çalışmalar kazandırır. Öğretmenlerin de çeşitli programlara katılarak kendilerini geliştirmeleri gerektiği kanısına varılmıştır. Çünkü eski bilgiler yeni bilgilerle ışık tutacağından dolayı bilgilerin güncel olması gerekir. Öğrenme süreci bir uyum içerisinde gerçekleştirilmelidir. Öğrencilerin verimi bu sayede daha etkin şekilde oluşur. Bilim ve teknolojiyi gelişen ülkeler bu sayede eğitime ışık tutacak önemli noktalardan birisine sahip olmuştur. [1,2]

2. SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRENME VE ÖĞRETME SÜRECİ

Geçmiş yıllardan gelecek yıllara kadar eğitim sistemi giderek değişmektedir. Günümüzde yaşamlar ve sistemler giderek değişir. Kişilerin bildiği bilgilerin pekişmesini sağlayacak ve hayatını kolaylaştıracak eğitim sistemleri geliştirilmesi amaçlanır. Bu sayede öğretme ve öğrenme şekli planlı şekilde uzman kişilerle öğrenim sağlanmış olacaktır. Öğretmen öğrencilere yönetmek kişiliğine sahip olmakla birlikte destekleyici liderlik sistemi yapması gerekir. Öğretme işi, öğrenmeye rehberlik yapar. Öğreten kişinin bilgi ve becerilerini doğru olmasıyla karşı tarafa bilgi aktarımının doğru bir şekilde yansıtılması sağlanır. Eğitim ve öğretim kavramları birbirlerine aracılık eder. İnsan da bir süreç içerisinde kendini yeni bilgiler yeni sistemlerde geliştirir. Öğrenme sürecinde soyut ve somut tanımları belirleyerek bu süreç ürünleri değerlendirmek gerekir. Bireyin okul hayatında öğretim yaşamında uyum sağlaması ve bu uyum içerisinde tutup belirlediği tutum ve davranışlarını sistematik şekilde incelenmesi gerekir. Öğrenmek süreç gerektirir. Öğrenme sürecinde kişiler davranış değişikliği yaşayabilir bu durum normal olarak karşılanır. Nisan yaptığı tüm eylemler davranış ve duygu yapısını ortaya çıkartır. Öğrencilerin de bu sistem modellemesinde kişileri incelemeye yönelik çalışmalar yapılabilir. Amaca yönelik olağan ne oldu

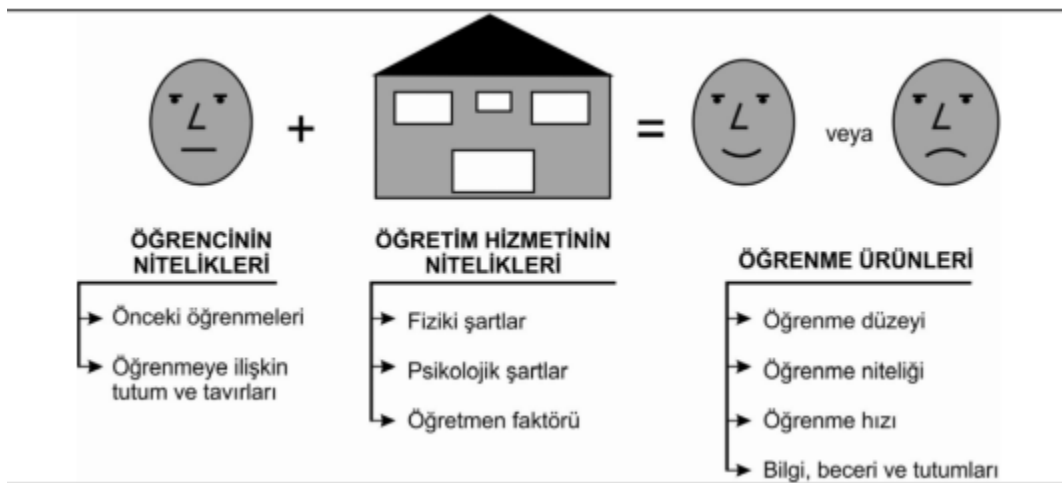
da buna bağı olarak gelişen faaliyetlerini zincirleme yapısıdır. Öğrenme şekli kişinin etkili ve bilinçli dinleyiciler yetiştirilmesi gerektiği hakkında kuramlar ortaya çıkartır. Öğretmeye nitelik belli başlı özellikler vardır. Öğrenmenin sınıflandıran nitelikler kullanılır.(Şekil 1)[1]

- ☞ Davranışta bir değişme meydana gelir.
- ☞ Öğrenme bireyin aktif oluşunun, birtakım edimlerde bulunmasının ya da yaptığı egzersizlerin sonucudur.
- ☞ Öğrenme oldukça kalıcı bir davranış değişikliğidir.
- ☞ Öğrenme gerçekleşmişse transfer edilmesi de söz konusudur.
- ☞ Öğrenme doğrudan doğruya gözlenemez. Gözleyebildiğimiz bireyin performansıdır.
- ☞ Öğrenme kişinin daha sonra karşılaşacağı durumlara farklı bir yaklaşım göstermesine sebep olur.
- ☞ Öğrenme davranışın referans çerçevesindeki işaret ve ipuçlarında değişme demektir.
- ☞ Eğitim yoluyla öğrenmenin en geçerli amaçlarında biri de öğrencinin nasıl öğrenileceğini öğrenmesidir.

Şekil 1:Öğrenmeyi sınıflandıran nitelikler

Bu sayede öğrenme yoluyla davranışlarda değişiklikler oluşur. Örneğin becerilerini kazanması alışkanlıkların kazanılması ezberleme, algılamada değişiklikler, duygusal tepkilerde değişme, problem çözme gibi çeşitli davranış değişiklikleri meydana gelir. Kişinin yöntem ve çevresindeki değişiklikler niteliklerini kazanmasında yardımcı olur. Okulda da öğrenme şekli uygun koşullarda öğrenme gücünü hızını arttırmaya yönelik çalışmalar yapılmıştır.[1]

Öğretmenlerin öğretme sürecinde uygun ortamı kaynağı, araç-gereçlerin işlerinin uygun olması dikkatli incelenmesi gerekli hizmetin önemli bir parçasıdır. Öğrencinin nitelikleri öğretmenin hizmetinin nitelikleri ve öğrenme ürünleri gibi bilgi ve beceri tutumlarını sahip olması karşımıza çıkar. (Şekil 2)



Şekil 2:Öğretim hizmetinde olması gereken nitelikler

Okulda öğrencilerin tespit edilen ilgili yeteneği ve olgularını hedeflenmesi belirlenmesi gerekir. Öğretmeni hizmet niteliğinde taşınması gereken amaçlar yönelik konular seçilmelidir. Sayede okul ve sınıf içerisindeki istenmeyen davranışların ortaya çıkmasını önleyerek olması gereken davranış ve tutumla meydana getirilir. Eğitim sürecinde yapılan değerlendirmelerde bireyin özelliklerine uygun olup olmadığını değerlendirerek kişinin daha geri bildirim olumlu şekilde yansıtması sağlanır. Bu sayede okullardaki öğrencilerin başarısını destekleyerek yeni bir kimlik kazanması amaçlanır. Öğretmenlerin öğrenci başarısını destekleyerek verimini arttırmaya yönelik çalışmaları yapar. Uygun hedeflerle uygun yöntemler seçilir. Yapılan sonuçlarda öğrenmede sorumluluk içeren davranışların belirlenmesi gerekir. Bu davranışlar toplum içinde yaşamak olduğumuz gerekli gereksinimleri karşılaması için devamlılık sağlanmalı. Öğrenme davranışını geliştiren belli başlı özelliklerinden bazıları ise davranışındaki değişimleri meydana getirmekle birlikte kişinin aktif birey yapısına sahip olmasını kolaylaştırır. Öğrenmeden sonra karşılaşılan durumlarla farklı yol izleyerek sonuca odaklı yaklaşımlar gerçekleştirir bu sayede eğitimde öğrencilerin öğrenilmesinin kazanılması sağlanır. Öğrenme yoluyla davranışlarda değişiklik meydana getirmesi kişilerin daha fazla sorumluluk bilinci oluşturmalarına yardımcı olur. Örneğin öğrenci okuldaki başarısızlıkları Ergün geçen gün daha artarsa büyük sorun haline gelmekle birlikte okuldaki öğretim yılı sonunda başarısızlık oluşturur. Bu durum önlemek için kişilerin aksaklık almayacak şekilde soruna yönelik çalışmaları sistemli şekilde atılması sağlanmalıdır. Öğretmenlerin öğrenme sürecine katkı sağlaması için dikkat edilmesi gereken bazı kuralları vardır. Örneğin öğretmenlerin öğrenci için anlamlı ve uygun olması gerekir. Uygun olmazsa öğrenciler verim olmayacağından dolayı dersi de aktif şekilde ilgilenemezler. Öğrenci için araştırma konusu seçilmeli daha sonra öğrenci konu hakkında bilgi birikimine sahip olup olmadığını kendi gözlemleyerek eksiklerini gidermeye amaçlanır. Öğrenci kendini başarılı hissetmeli ve bu sayede başarısızlıkların karşısında tecrübe edilmesi sağlanır. Birey öğrenmek için ne kadar hevesli ise sonuç odaklı çalışmalar o kadar hızlı gelişir. Öğrenme motivasyon işidir.[1]

3. SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ BİLGİSİ

Öğretmen ve öğrenci ilişkileri güçlü şekilde ilerlemelidir. Bu ilerleyişi sağlamak için öğretmenin de katkıları gerekir. Öğretmenler gerekli protokollere uygun derslere yönelik düşünceleri uygun olması gerekir. Örneğin Amerika'daki sınıf öğretmenleri mesleki dersleri profesyonel şekilde yapar. Sistemlerin çeşitli olması ile öğrencilerini de verimi artırılır. Bu gibi eğitim gören farklı ülkelerde mesleki bilginin olmasıyla olumlu veya olumsuz gösteren dağılımlar yer alabilir. Öğretmenlerin kendini geliştirme ve yetiştirme sistemleri çeşitli olması topluma etkin öğrenciler yetiştirmesine katkı sağlar. Bu sayede bilimsel ve akademik kariyerlerinde başarıları oldukça artırılır. Bilgilerin eğitim ve öğretim sistemi içerisinde öğretmenler tarafından aktarılması öğrencinin farklı şekilde algılaması ile birtakım sorunlar çıkabilir. Önemli olan bu süreç içerisinde ortak sorunun giderilmesi amaçlanır.[3] öğrenim süreci etkili olması gerekir. Öğrenilen konuların zorluk derecesi öğrencilere olması gereken şekilde aktarılması sağlanır. Öğretmenlerin içerik bilgisine yönelik donanımları ve bu sayede öğrencilerin özelliklerinin bilinmesiyle öğrencilerin öğrenme mekanizmasının geliştirebilirler. Örneğin bir problem ile ilgili görüşleri veya bu görüşler içerisindeki analizleri incelemek Öğrencinin görevidir. Öğretmen bu görevi vererek yol gösterici lider konumuna gelir. Bilimsel süreç gerektiren araştırmalarda öğretmenlerin de kendilerini geliştirmesi gerekir çünkü eğitim her geçen gün kendini yenilemektedir. Çeşitli yöntemler sayesinde öğrencilerin anlama kolaylığı geliştirilir, aktif katılım sağlayarak motivasyonu artırır, farklı görüşleri benimseyerek çözüm odaklı çalışırlar. Yapılan yöntemlerin avantajlarını da

sınırlılık esasına göre uzun zaman alması, öğrencilerin ön bilgiyi gerektiren konularda konuyu yetersizliğini hisse etmesinden dolayı yöntemlerini eleştirmekte zorluklar ön plana çıkar. Sınıf öğretmenleri argümantasyon yöntemleri ile öğrencilere bilişsel yapılarındaki katkıları oldukça olumlu görüşler yer alır. Bu görüşler sayesinde değerlendirme sonucunda elde edilen kodlar, frekans dağılımını ve kategori gibi çeşitli bulgular elde edilir. Bu bulgular: argümantasyon bilgisi, argümantasyon ile ilgili eğitim, argümantasyon yönteminin sınırlılıkları derslerde kullanılan durumu, argümantasyon katkıları gibi görüşlerle fikirleri alınıp analiz edilir.[4]

3.1 Sınıf öğretmen adaylarının yetiştirme programıyla ilgili görüşleri

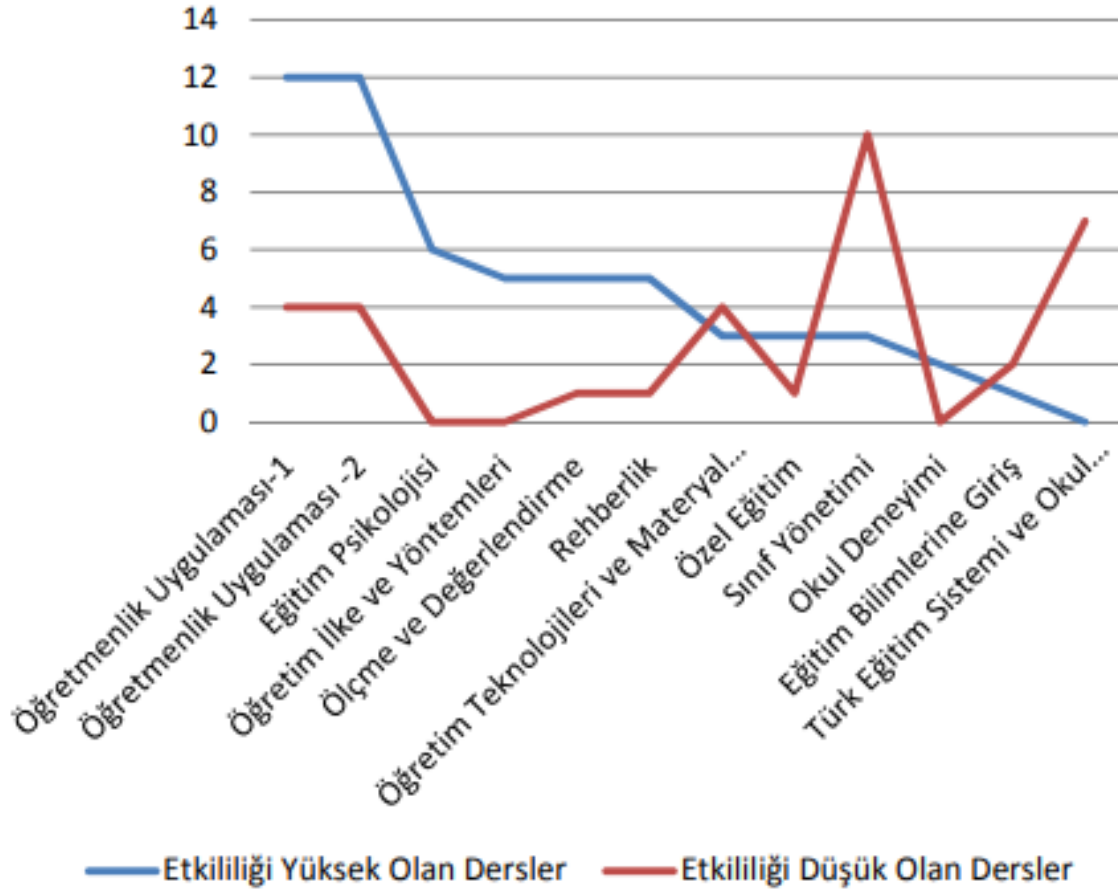
Sınıf öğretmeni adayları yetiştirme programında dersler hakkında görüşler sunulur. (Şekil 3)

Öğretmen Adaylarının Sınıf Öğretmeni Yetiştirme Programı Hakkındaki Düşünceleri	f
Bazı dersler gereksiz.	14
Bazı derslerin öğretmenlik mesleğine katkısı yok.	6
Dersler faydalı.	6
Bazı dersler yanlış dönemlerde veriliyor.	5
Genel Kültür derslerinin yerine mesleki gelişime yönelik dersler arttırılmalı.	4
4. sınıfta sadece uygulamaya yönelik dersler olmalı.	3
Öğretmenlik uygulaması yetersiz.	2
Dersler etkili bir şekilde işlenmiyor.	1
Dersler etkili bir şekilde işleniyor.	1
Bazı dersler içerik bakımından yetersiz.	1

Şekil 3: Sınıf öğretmeni yetiştirme programı hakkındaki düşünceler

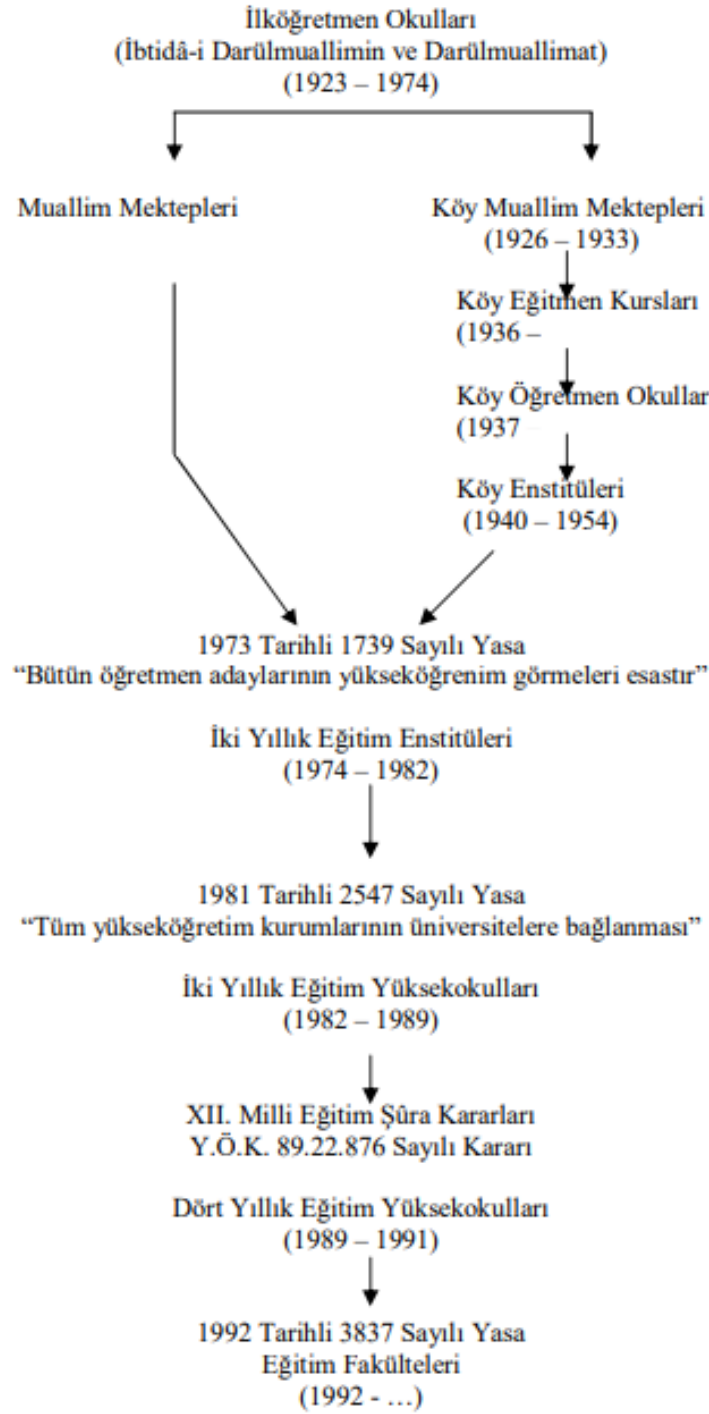
Bu görüşler sayesinde sınıf öğretmenleri bazı derslere gereksiz bazıları ise faydalı olduğu hakkında görüşler verilmiş ve bu görüşlerde genel kültür derslerinde fazla önemli olmadığını gibi sonuçlar elde edilmiştir. Sınıf öğretmenleri, sınıf öğretmeni yetiştirme programlarında mesleki bilgi, halam bilgisi ve genel kültür gibi dersler yer alır. Mesleki bilgi derslerinde etkililik düzeyleri ve nedenleri incelenir ve bu incelemelerle görüşleri aşağıdaki şekilde yer verilmiştir. (Şekil 4)[5,7]

Öğretmen Adayı Sayısı



Şekil 4: Öğretmen adaylarının yüksek ve düşük olduğu dersler gösterimi

Sınıf ve öğretmenlerin alan ve alan eğitimi dersleriyle ilgili görüşler yer alır bu görüşlerle: hayat bilgisi öğretimi, ilk okuma ve yazma öğretimi, sosyal bilgiler öğretimi, fen ve teknoloji öğretimi, matematik öğretimi, müzik öğretimi gibi çeşitli alan bilgisi dersler yer alır.[5] nitelikli öğretmenler yetiştirmek için yurt içinde veya yurt dışında çeşitli çalışmalar yapılır. Bu çalışmalarını öğretimi kolaylık sağlayabilmesi için becerilerin kazandırılmasına yönelik hedefler öngörülür. Öğretmen adaylarında öğretebilmek kabiliyetini geliştirerek beceri kazandırılmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bilgilerin teorik ve pratik kısmı öğrenmeye odaklı hedeflerle gerçekleşir. Geçmişten günümüze kadar gelen sınıf öğretmenliği yetiştirme kurumları aşağıda şekildeki gibi yer almıştır. İlköğretim okulları, muallim mektepleri, köy muallim mektepleri, iki yıllık eğitim enstitüleri gibi cumhuriyetle günümüze gelen sınıf öğretmenleri kurumları oluşmuştur. (Şekil 5)[7,8]



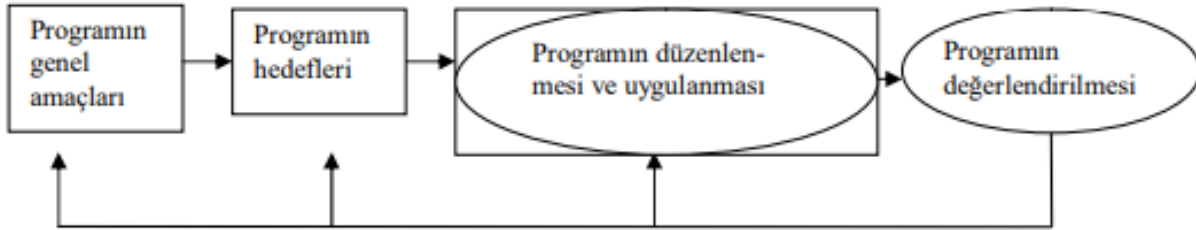
Şekil 5: Geçmişten günümüze gelen sınıf öğretmeni yetiştiren kurumlar

Okul deneyimi ve sınıf yönetimi ile ilgili birtakım kavramlar geliştirilmiş ve bu kavramlar için iletişime etkili şekilde kullanmak hedeflenmiştir. Sınıf yönetiminde disiplinli eğitim modellerinin farklı yanlarını ortaya çıkararak örnek model oluşturma yapısı sağlanır. Okul deneyiminde öğretmen ve öğrenci ilişkisi ders işlerken ve öğrenciyle ilgili çalışma koordinasyonunun gözlemlemesi gereklidir. Öğretmenler öğrencilere rehberlik sağlayarak onlara yol gösterici kılavuz oluşturur. Rehberlik için olması gereken psikolojik danışma ve rehberliğin ilkeleri hakkında öğrenciyi tanıma teknikleri kullanarak istenilen görev ve sorumlulukları yerine getirmek amaçlanır. Öğretmenlerin günlük şekilde plan ve programları olur. Öğretim elemanı sayesinde öğrenci profiline değerlendirerek olması gereken ders işleyişi hakkında bilgi sahibi olunur. Öğretmenlikteki mesleki bilgi dersleri ile yapılan plan ve programı geliştirerek kişilerin toplumsal ve psikolojik açıdan çeşitli öğretim düzeylerine analiz etmesinde katkı sağlar. Öğretmenlerin bilgi ve becerilerini geliştirmek için gerekli çalışmalar yapılmış olup bu çalışmalardan bazıları şunlardır:[6]

Genel çalışmalar: Kişilerle iletişim kurma becerisi ve toplumsal yargılar ve inançlar, bilgiler arasında bağ kurma veya aktarma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanır.

Profesyonellik öncesi çalışmalar: Öğretmen adayları teorik bilgiler kazanılması sağlar.

Özel çalışma ve profesyonel çalışma hile bilgi ve becerilerinin deki temel eğitime yönelik çalışmalar şeklinde sistemler gelişir. Olması gereken programı genel amacı ve hedefleri ile öğrenme ve öğretme süreci değerlendirilecek amaç doğrultusunda ön plana çıkar. (Şekil 6)[6]

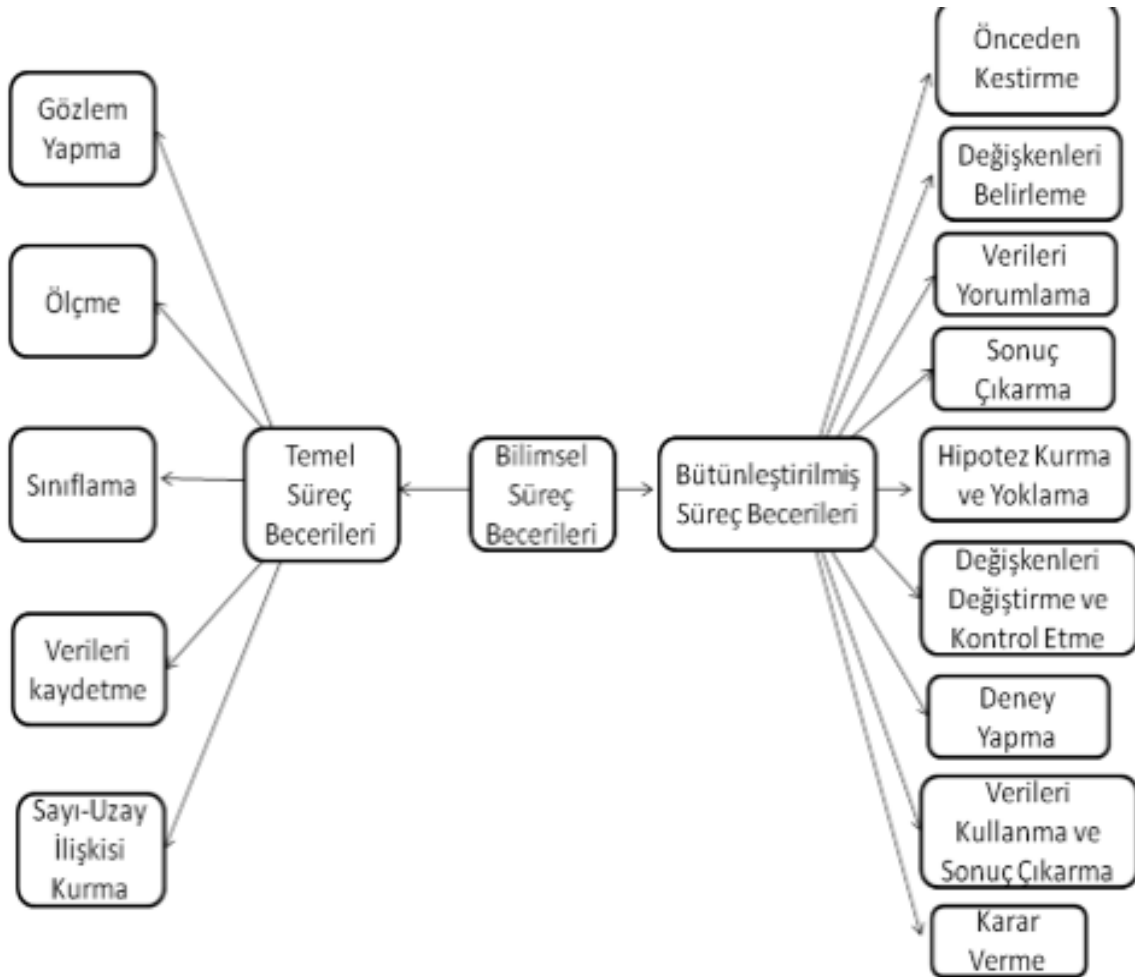


Şekil 6: Programın öğeleri ve değerlendirme sistemi

Program değerlendirmelerde çalışmalar yapılmıştır. Çalışmaların nasıl olması gerektiği hakkında sorular sorarak sınıf öğretmenliği bölümündeki öğretim programlarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Programın uygulanma süreci konu alındığı duruma göre bilgi sahibi olmak ve bu durum içinde birden fazla kaynaklardan yararlanarak yapılır. Programda uygulanan süreç içerisinde eğitimcilerin deneyimleri, öğrenenlerin deneyimleri ve eleştirici deneyimleri şeklinde öğretim programı oluşur.[6] öğretmenlikte mesleki alanları çünkü en çok öyle işlenmesi gereken bir meslek olduğu için önemli görevler üstlenmiştir. Gelişen yeni bilgiler sayesinde yenilikçi tutumları farklı öğrenme stillerini yansıtır. Bu sayede çok yönlü çözümler üreterek yenilikçi eğitim sistemine ışık tutar.

4. SINIF ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM ÖĞRETİM SÜRECİNDEKİ NİTELİKLERİ

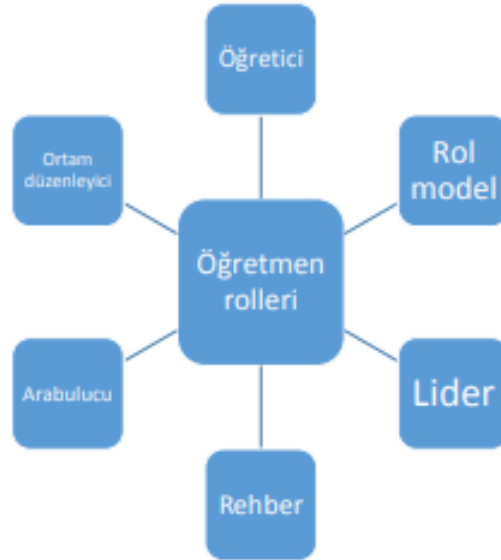
Öğretmenlerde mesleki in tekten olması için kültürel tarihsel genişliği gelişimleri korumak ve bu alanlarda kendini geliştirmek gerekir. Örneğin beden, zihin ve duygu gibi düşünme gücüne geniş dünya görüşüne sahip olması gerekir. Kişisel öğrenme ve öğretme tekniklerini bireysel gelişiminde gerçekleştirerek uygulamak ve dersleri planlayarak uygun yöntemler gerçekleştirmek önemli görevlerinden biridir. Okuldaki işleri ve öğrenci davranış tutumlarını göre olması gereken sistemi kullanır. Öğrenim sürecinde becerili olarak yeniliklere açık olması sağlanır. Gelişen teknolojilere açık olması eğitim sistemini hızlandıran yöntemler arasında yer alır. Öğretmenlerin kişisel nitelikleri arasında en önemli özelliği akıl ve ruh sağlığının yerinde olması gerekir. İşini temiz ve düzenli biçimde yapması gerektiği dikkate alınmalıdır. Düşüncelerine bağımsız ve esnek olarak objektif içimde kendini öz eleştiri yapabilme kabiliyetine sahip olması açısından önemlidir. Ekip çalışmasına yatkın ve kendisiyle barışık olması eğer açısından kültürel farklılıklarına da katkı bulunması sağlanır.[8] Bilimi teorik ve pratik açıdan en iyi şekilde öğrenmesi gerekir. Bilimsel yöntemi doğru şekilde kullanmak bu süreci kolaylaştırır. İşindeki karmaşıklığı doğru sonucu çıkartmak ve tahmin yapmak öğretmenlerin temel amaçlarından biridir. (Şekil 7)[9]



Şekil 7: Bilimsel yöntem basamaklarının süreçleri

5. EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE ETKİLİ ÖĞRETMEN

Eğitimde ve öğretimde öğretmenlere geçmişten günümüze kadar çeşitli yöntemlerle doğru bilgileri aktarmaya yönelik çalışmalar yapmışlardır. Bu sayede öğrencilerin üretken davranışlara katkı sağlamak amaçlanmıştır. Etkili bir öğretmenin öğrenciyle davranışları açısından ortak noktaları benimsemek gerekir. Etkili öğrenmede öğrencilerin üretkenliği artıracak ortam oluşturulması sağlanır. Öğretmenlerin öğrenme sürecini planlayabilir ve dersi çeşitli indirebilme gibi özelliklerin olması gerekir. Öğrenilen konuyu kalıcı hale getirmek için etkili öğretim metotları hile birlikte dersin amacı ve hedefleri hakkında bilgiler verilir. Eğitimde kaliteyi artırmak için derste işin önce konulara önceki derse göre hazırlanmalı ve o konu hakkında analizler yapılmalıdır. Öğrencilerde dikkat ve anlama kapasiteleri seviyelere belirlenmeli. Öğretmen kişisel ve mesleki niteliklerini göz ardı edilmemesi gerekir. Öğretmen ve öğrenci arasındaki ortak noktaların biri de bilgiye açık olması sağlanır. Etkili öğretmen dersin başında ve sonunu planlayarak düzenli ortam yaratır. Öğrenilmesi zor konularda en uygun destekleyici materyaller seçilir. Bu sayede derste kullanılan örneklerle dersi daha akılda kalıcı hale getirilir.[10]



Şekil 8: Öğretimde olması gereken nitelikler

Öğrenilen bilginin geçmişten günümüze kadar gelen kavramları analiz edilerek açıklanır. Farklı bakış açıları ile tartışılan bu tutum birbirleri arasında uyum sağlanarak karşılaştırılır. Öğretmenin gruptaki etkileşimi ile öğrenciler arasındaki mizahı etkili şekilde kullanmak becerilerinden biridir. Öğrencilerinde performans açısından adil bir tutum sergiler. Farklı konular üzerinde de öğrenciler öğretmenler hakkında bilgiler ve tavsiyelerde bulunabilir. Öğretmenin belirli tutum sergileyerek sınıf içinde topluma yönleri rolleri vardır. Örneğin öğretici nitelikte olması, öğrencilere öğrenme konusunda yardım etmesi ve bir konu hakkında rehberlik yapması, ortam düzenleyici olması, gerekli konularda liderlik özelliğiyle yol gösterici hibe önemli rolleri vardır. (Şekil 8)[10]

6. ÖĞRETMEN VE ÖĞRETİM SÜRECİ

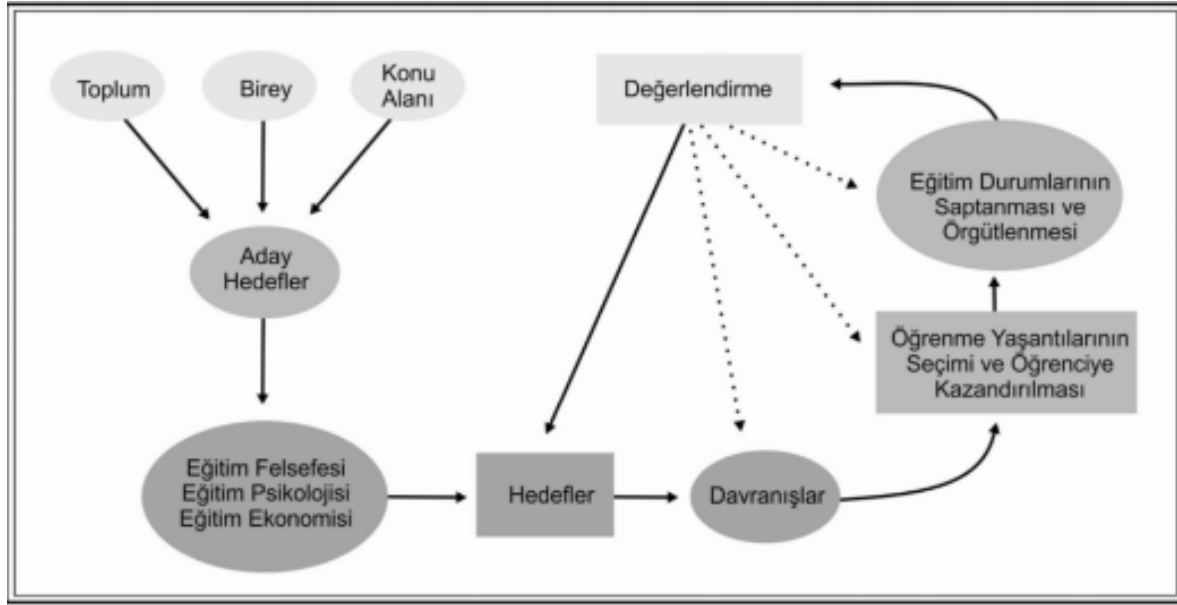
Programda eğitimin öğrenciyle ilgili ihtiyaçlarını belirlemek gerekir. Sorunu çözme odaklı yöntemler geliştirilir. Öğretmenin öğrenciyle iş birliği önemli planda öne çıkar. Akademik disiplin üzerine yoğunlaşarak bilginin ve konuyu ne şekilde verildiği hakkında yorumlar. Bireysel farklılıkları gözetmekle önemli yaklaşımlar ortaya sergiler. Kişi büyük ölçüde kendini yönetmeye hedefleyerek büyük ölçüde kendi ile çalışma şekline bürünür. Örneğin öğretmen adaylarının en etkili olarak görülen derslerin hangisi olduğu hakkında aşağıdaki şekilde yer almıştır. (Şekil 9)[1,11]

DERS ADI	N	%
Öğretmenlik Uygulaması	36	29,5
Özel Öğretim Yöntemleri	20	16,4
Öğretim Dersleri (İlk okuma yazma öğretimi vb. dersler)	13	10,7
Tüm Eğitim Bilimi Dersleri	11	9,0
Hiçbiri	9	7,4
Diğer (Öğretim Yöntem ve Teknikleri, Öğretim teknolojileri ve Materyal Tasarım, Sınıf Yönetimi vb dersler)	33	27,0
TOPLAM	122	100

242

Şekil 9: Öğretmen adaylarının mesleki yeterlilikte en iyi kazandırdığını düşünen dersleri

Araştırmalara yönelik en işlevsel derslerin görüşleri hakkında istatistikler verilerek daha iyi olmayı hedefleyen yapılar geliştirilmelidir. Eğitimde kişinin öğretim olarak belli bir odak noktası olması gerekir. Çağdaş öğretim yolları ise belli programlarla oluşturulur. Örneğin hedefler, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme gibi konular üzerine program yönetmelikleri geliştirilir. Kişide etkinlik derecelerine göre belirleyerek öğrenci ve öğretmen profili hakkında yargıya varmak için gerekli ölçütlerle işlemler yapılır. Bu işlemler sırasında eğitim programlarının öğeleri ve bunlar arasındaki ilişkiler incelenmelidir. Şekil 10'da eğitim programının öğelere ve bunlar arasındaki ilişkiler değerlendirilmiştir.[1,11]



Şekil 10: Eğitim programının öğeleri ve ilişkileri

7. SINIF ÖĞRETMENİNİN EĞİTİM VE ÖĞRETİM SÜRECİNDEKİ YÖNTEM ANLAYIŞI

Öğretmenlerin eğitim ve öğretimde planlı programlı ilerlemesi en önemli konulardan biridir. Bu sayede sınıf öğretmenlerinin planlama yeterlilik hakkında bilgiler yer alır. Öğrenim süreci içerisinde etkinliklere ölçme ve değerlendirme yaparak dersler içerisindeki ilişkileri incelenir. Bu sayede öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşim hakkında bilgiler edinebiliriz. Öğretmenlerin eğitimdeki etkinliklerinin düzenlenmesi için yıllık, günlük gibi programlarla etkinliklerin yeterliliği göz önünde bulundurulur. Öğretimde etkili planlama yapılması için bir problem üzerinde veya bilgi ve beceri gibi kazanımları ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla öğretmenin planlı şekilde oluşturduğu çalışmalar ile yol gösterici tutum sağlanır. Öğrenme sürecinde planlama eksik olursa başarılı olma durumu sonuç olarak azalır. Bunu önlemek için planlanan programın dışına çıkmamak ve eğitim gibi durumlarda etkinlikleri yönetmek sınıf öğretmenlerinin görevlerinden biridir. Öğretmenler yıllık öğretim etkinliklerinin planlanmasında ve bu planı uygulamada görev alırlar. Örneğin dersleri yıllık planlaması farklı okullarda farklı şekillerde gerçekleşir. Bu tutum farklı bölgelerde değişiklik gösterilebilir. Önemli olan yıllık planı yaparken öğrencilerin durumu gözetmek gerekir. Yapılan bu yöntemle bilgi ve teorik açıdan önemlidir. Yıllık planlardan önemli risk faktörü bütün konuların planının yapılarak öğretim programından belirlenmiş olmasından dolayı öğrenci öğretim isteği gerçekleşir. Öğrencinin anlamadığı konu hakkında düşünce sahibi olması söz konusu değildir.

Aşamalı öğretim süreci dikkate alınarak önemli değişikliklere gidilmesi gerekliliği vurgulanmalıdır. Yapılan her değişim için öğrencinin önemi dikkate alınmalıdır. Hazır bulunan konuları düzeylerini belirlemek daha kolaydır. Önemli olan ihtiyaçların neler olduğu hakkında bilgiler edinilmelidir. Yapılan günlük ders etkinliklerinin planlanması eğitim ve öğretim sürecinde bir günün hakkında tüm dersler hakkında kılavuz özelliği gösterir. Öğretmenin bilgi teorik açısından tecrübesi olup olmadığı düzenli tespit yapılarak gerekli niteliklere sahip olması

sağlanmalıdır. Sonuç olarak öğretim sürecinin planlanması ve öğretimde eğitim durumlarda belirlemede önemli şartlar ortaya koyarak hedef ve kazanım sorunu ortadan kalkabilir. Önemli olan öğretimin ve öğretmenin gerekli hedef ve kazanımları sahip olması için belirli programlar, düzenlenerek etkinliğe katılarak bu eksikliğin giderilmesi hakkında çalışmalar yapılmalıdır. Sonuç odaklı sorunları çözmeye yönelik sistematik ilerleyerek programlara genel boyutlarla hâkim olmak kişide özel eğitimlerin yükselmesinde önemli etken oluşturur. Ülkemizde öğretim kademeleri için çeşitli program çalışmaları çok fazla bulunmamaktadır. Eğitim ve öğretimde sorunu geçici cevaplar yerine çözüm odaklı cevaplar haline getirmek gerekir. Öğretmenin konu hakkında içerik kısmı kendi anlatış biçimine göre yorumlanarak öğrencilere aktarılır. Önemli olan program içeriği ve programda belirlenen hedeflerinin ulaşılmaz sağlanmalıdır. Konu hakkında öngörülen tutumları biçimlendirmek ve düzenlemek için en önemli hedef öğretmenin davranış tutumudur. Öğretmenin bilmediği konu hakkında eğitim vermesi öğrenciler açısından da önemli soruna sebep olur. Bu sebepten dolayı öğretmenlerin alanları dışında çalıştırmak toplum açısından da etik karşılanmaz. Doğru bilgi olmazsa doğru öğrenci de yetişemez. Ülkemizde içerik hakkında planlamalar yapılarak eğitim durumları göz önünde bulundurularak daha etkin ve dinamik nesiller yetiştirmek amaçlanmalıdır.[12]

TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğretmenlerin niteliği mesleki hazırlık aşamasında değil gelecek yıllarda da mesleki yönden geliştirmeye yönelik heykelci davranışların sergilenmesini sağlar. Yapılar sayesinde eğitim ve öğretim kavramı daha da gelişir. Bu sistemleri algılamak sadece öğretmenin değil öğrencinin de davranışlarını verili yönlerden uygun düzeylere çıkarılmasına imkân sağlar. Öğretmen için toplumda eğitim mi hızla değişen çevreden kaynaklı bilgi eksikliği oluşur. Öğretmenlerin hızla değişen dünya dengesinde en doğru bilgiyi vermek için kendilerini geliştirmek gerekir.

Çağdaş öğrenim şekli kişilik özelliklerini yansıtılarak destekleyici görevler kullanılması sağlanır. Öğretmenin öğrenciyle ilişkisi samimi ve duyarlı olması önemli etkenlerdir. Öğretmenin işini severek yapması günlük hayatında ve okul dışında da kendi üzerinde olumlu etkiler bırakmasını sağlar. Bu sayede öğretmen niteliği sadece mesleğe hazırlık değil eğitimin her aşamasında olması gerektiği gibi yansıtılır.

Öğretmenin gerekli nitelikleri ve bilmesi gereken konular hakkında araştırmalar yapması gerekir. Çünkü gün geçtikçe bilgi kendini tekrarlayan yapıya sahiptir. Çağdaş ve demokratik eğitim sisteminin olması gerektiği gibi öğretmenlerin de mesleğinde bilgelik esas alınmalıdır. Öğretici çözümlerde öğrencileri için kendi isteği doğrultusunda gerekli çözümleri bulunabilme yeterliliğine sahip olması sağlanır.

Öğretmenin mesleğini de önemli tekniklerden birisi bilgilerini hızını artırarak bu bilgileri analiz etme yorumunda kendini geliştirmesi gerekir. Öğretmen ve öğrenci kendini kültürlü eğitim programı oluşturmaya hedeflenmesi gerektiği vurgulanmalıdır. Yeni nesil teknolojiler sayesinde de öğrenme kolaylığı artmıştır. İstenilen herhangi konu hakkında araştırma yapmak kişinin sadece bilgiyi istemesine bağlı olarak gerçekleşir. Eğitim ve öğretimde bilgileri öğrenmek için zorluk derecelerinde iyi bilmek gerekir. Sınıf öğretmenliğinde eğitim ve öğretim sürecinin gelişmesindeki yöntemler kişisel tutumları tespit ederek ve temel yapısını oluşturmaya amaçlanmıştır. Bu sayede eğitim sisteminin en önemli unsuru öğretmenin olması ve toplum hayatındaki katkısının büyük olmasıyla bağdaştırılır. Farklı görüş açıları ile ele alarak bilginin nasıl değişmesi gerektiği hakkında öğrencilere aktarma şekli öğretmenin en önemli görevleri arasındadır. Bilgi açısından kendini yenilemesi ve evrensel boyutlarda görüşlerin kavraması için toplumu tanıyan ve toplum hakkında çözüm önerisi sunabilir. Sınıf veya okulun tüm imkanlarını kullanarak aktif öğrenmeyi sağlayan öğrenme ilkesini benimsemek gerekir.[7,8]

KAYNAKÇA

- Apaydın, Z., & Kandemir, M. A. (2018). İlkokulda sınıf öğretmenlerinin fen bilimleri dersinde argümantasyon yöntemi kullanımına ilişkin görüşleri. *Journal of Computer and Education Research*, 6(11), 106-122.
- Bozkurt, O. (2012). Fen eğitiminde araştırmaya dayalı öğrenme yaklaşımının öğrencilerin akademik başarılarına ve bilimsel süreç becerilerine etkisi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(18), 187-200.
- Celep, A., & Bacanak, A. (2013). Yüksek lisans yapan öğretmenlerin bilimsel süreç becerileri ve kazandırılması hakkındaki görüşleri. *Journal of Turkish Science Education*, 10(1), 56-78.
- Çetin, A. (2008). *Sınıf öğretmeni adayların eleştirel düşünme gücü* (Doctoral dissertation, Bursa Uludag University (Turkey)).
- Görgeç, İ., Çokçalışkan, H., & Korkut, Ü. (2013). Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmen adayları, uygulama öğretmenleri ve uygulama öğretim üyeleri açısından işlevselliği. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (28), 56-73.
- Karataş, K. (2020). Öğretmenlik Mesleğine Kuramsal Bir Bakış. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(17), 39-56.
- Kumral, O. (2010). Eğitsel eleştiri modeli ile eğitim fakültesi sınıf öğretmenliği öğretim programının değerlendirilmesi: Bir durum çalışması.
- Sümbül, A. M. (2011). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Eğitim Yayınevi.
- Şahin, Ç., & Kartal, O. Y. (2013). Sınıf öğretmeni adaylarının sınıf öğretmeni yetiştirme programı hakkındaki görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 164-179.
- Taşdemir, M. (2006). Sınıf öğretmenlerinin planlama yeterliklerini algılama düzeyleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(3), 287-307.
- Taşkın, Ç. Ş., & Hacıömeroğlu, G. (2010). Meslek bilgisi derslerinin öğretmen adaylarının profesyonel gelişimindeki önemi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(28), 165-174.
- Yetim, A. A., & Göktaş, Z. (2004). Öğretmenin mesleki ve kişisel nitelikleri.